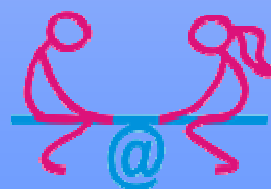

Panel diskusija "RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO" Beograd, april 2006

RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO

Jednake Mogućnosti
Equal Opportunities

Panel diskusija "RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO" Beograd, april 2006

***SMERNICE, KONTROLNE LISTE,
PRIMERI NAJBOLJE PRAKSE
i ZBORNIK TEKSTOVA***

e-POSLOVANJE i e-PLAĆANJE

Radmila Simić

INFORMACIONO DRUŠTVO U PRIVREDI

- Jedan od segmenata ID-a je društvo koje se bavi poslovanjem u privrednom sektoru.
- Imati informacije u pravom trenutku je naročito značajno u oblasti privrede.
- Komunikaciju i razmenu informacija umnogome su pomogle danas napredne IKT tehnologije i Internet, koji omogućavaju realizaciju koncepta elektronskog poslovanja.
- Nacionalna strategija za informaciono društvo u Srbiji uvrstila je akciju realizacije elektronskog poslovanja i elektronskog plaćanja.

Srbija → **e-Srbija**

e-POSLOVANJE

- Elektronsko poslovanje je automatizacija procesa poslovanja primenom IKT-a, odnosno kupovina i prodaja putem Interneta.
- e-poslovanje podrazumeva povezanost računarskih sistema za razmenu informacija poslovnog sektora, s jedne strane između javnog, privatnog i državnog resora, a sa druge strane sa korisnicima usluga, odnosno potražaćima.

e-PLAĆANJE

- e-trgovina oslanja se na elektronsko plaćanje za poslovne procese i finansijske transakcije, tj. na e-bankarstvo.
- Konvencionalni načini plaćanja modifikuju se u elektronske transakcije, uključujući i *on-line* plaćanje preko Interneta.
- Iako Internet, e-poslovanje i e-bankarstvo predstavljaju izazov za povećanje poslovnog uspeha, poznato je da IKT podrazumeva moguću pojavu pretnji i rizika. Zbog toga je neophodna primena pouzdanih sistema zaštite.

ZNAČAJ e-POSLOVANJA ZA ŽENE

- Uvođenje e-poslovanja i primena IKT-a podstiču privredni rast, a time i stvaranje većih mogućnosti zapošljavanja → veće šanse i za žene.
- Prema statističkim podacima žene čine:
  - 51,4% stanovništva u Srbiji (2002.),
  - 51,98% prema obrazovnoj strukturi (2005.),
  - 43,57% u strukturi zaposlenih (2005.),što pokazuje nesrazmeran odnos zaposlenosti prema populaciji i obrazovanju žena, a time i na potrebu preduzimanja odgovarajućih mera.
- Uključenje žena u sve faze procesa kreiranja i primene e-poslovanja osposobiće žene u smislu boljeg statusa kod transformacije rada uvođenjem e-poslovanja, boljeg zapošljavanja, a naročito spremnosti mlađeg ženskog kadra koji želi da osnuje nove firme u privatnom sektoru koje će koristiti savremene poslovne modele.
- e-poslovanje je novi kvalitet života i rada

ZNAČAJA e-PLAĆANJA ZA ŽENE

- Korišćenje e-plaćanja doprineće unapređivanju uslova života i efikasnosti obavljanja poslova:
  - brže obavljanje novčanih transakcija,
  - stalni uvid u stanje računa i promet,
  - ušteda vremena ukoliko bankomati postoje na mestima koje žene često posećuju, umesto izgubljenog vremena po šalterima (tržni centri, zdravstvene i obrazovne ustanove, saobraćajni centri itd),
  - nezavisnost od radnog vremena i lokacije,
  - smanjivanje troškova, i dr.
- Elektronska sredstva plaćanja su kod nas dostupna svima nezavisno od pola. Diskriminacija postoji samo ako je ugrožen položaj žene zbog nezaposlenosti ili nedostatak finansijskih sredstava.

SMERNICE U PROCESU OBRAZOVANJA

Najvažnije akcije u cilju osposobljavanja žena za uključenje u nove forme poslovnog sektora, kao što su e-poslovanje i e-bankarstvo su sledeće:

- Sticanje znanja i osposobljavanje žena za korišćenje novih poslovnih modela trgovine i finansijskih transakcija. Pre svega neophodna je obuka za korišćenje IKT-a i Interneta.
- Lokalne samouprave treba da formiraju IT centre za poslovnu podršku i u okviru njih organizuju seminare. Pored osnovnih, teme seminara treba da obuhvate razne aspekte: *web-design* strana, *web-portala*, *web-shop*, poslovanje na daljinu, prodaja preko Interneta (e-prodaja knjiga, e-turizam, itd.).
- Stimulisati obuku žena preduzetnica za korišćenje Interneta u cilju uspostavljanja novih poslovnih metoda i modela upravljanja resursima, naročito obukom kroz rad (finansijski povoljne obuke ili *on-line* obuke).
- Obuke organizovati nezavisno od teritorije življenja, uključujući i ruralne sredine.

KLJUČNI AKTERI

Akteri koji treba da iniciraju, definišu i regulišu okvire politike e-poslovanja i e-bankarstva su Srbiji su sledeći:

- Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu saupravu, nadležno za razvoj ID i implementaciju NSID,
- Koordinacioni komitet za e-poslovanje (u okviru Odseka za ID pri MDULS),
- Ministarstvo finansija,
- Ministarstvo za kapitalne investicije,
- Ministarstvo za privredu i privatizaciju,
- Ministarstvo pravde,
- Ministarstvo za trgovinu i turizam,
- Ministarstvo prosvete i sporta,
- Agencija za telekomunikacije,
- Republički zavod za standardizaciju,
- Republička uprava carina,
- Pokret za zaštitu potrošača,

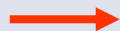

SMERNICE U PROCESU PRIMENE e-POSLOVANJA

U okviru strateških prioriteta i inicijativa za kreiranje i primenu e-poslovanja, planiranih u NSID, posebno se naglašavaju aktivnosti kod kojih treba poštovati princip rodne ravnopravnosti:

- U izboru rukovodioca i članova timova za izradu granske politike i/ili izradu IKT projekata primeniti pozitivnu diskriminaciju i poštovati princip rodne ravnopravnosti. Postoje brojni primeri koji potvrđuju ekspertkinje i menadžere žene u Srbiji.
- Poštovati princip rodne ravnopravnosti u svim fazama procesa planiranja i primene e-poslovanja i e-bankarstva.
- Kod definisanja ciljeva uključiti kriterijume koji će doneti dugoročne koristi ženskoj populaciji. Kod definisanja razvoja servisa za pružanje usluga poštovati kriterijume pogodnosti za žene.
- Razvoj infrastrukturne mreže realizovati geografski i lokacijski uz poštovanje rodne ravnopravnosti, a posebno u ruralnim sredinama razviti punktove za multifunkcionalne servise od koristi za žene.
- Za uspostavljanje e-poslovanja treba identifikovati ključne indikatore, uzimajući u obzir koristi za žene, a na osnovu analize trenutnog stanja i spremnosti na terenu.

SMERNICE U PROCESU PRIMENE e-POSLOVANJA

- Planirati sredstva budžeta za razvoj telekomunikacione infrastrukture i projekte elektronskih propisa, kao preduslova za realizaciju e-poslovanja.
- Stvarati okruženje za podršku SMM preduzeća (srednja, mala i mikro) koja vode žene, a primenjuju model e-poslovanja.
- Kod reorganizacije poslovnih procedura dati šanse ženama kako u planiranju novih oblika organizacije, novih digitalnih proizvoda i usluga, tako i u odlučivanju i realizaciji poslovnih procesa i transakcija.
- Zbog brzog tehnološkog razvoja poštovati princip rodne ravnopravnosti u praćenju “evolucije IKT-a” i permanentnog obrazovanja radi kontinuiteta doprinosa kvalitetu života žena i njene porodice.

Panel diskusija “RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO” Beograd, april 2006

HVALA NA PAŽNJI !